

TEMA 2. As Cortes de Cádiz e a constitución de 1812.

Doc.1 .

O Principado de Asturias, reunido na Xunta Xeral de representantes, en quen reside toda a soberanía polas particulares circunstancias (...), antes de caer na escravitude dun conquistador (...) e animado coa dor de ver nas cadeas dun tirano violador de todos os dereitos ao seu desgraciado rei Fernando VII e demais familia real, tomou neste día valorosamente as armas na súa defensa para recobrar a monarquía, cando non poidan as súas persoas (...). Acude, pois, o Principado, por medio dos seus deputados con plenos poderes, a solicitar da V.M. os auxilios oportunos na presente situación.

XUNTA XERAL DO PRINCIPADO DE ASTURIAS. **Carta** [ao rei Xurxo III de Gran Bretaña]. 26-5-1808 [castelán]

Doc 2.

I. Cada Partida constará de 50 homes de a cabalo, pouco máis ou menos, e doutros tantos a pé, que montarán xuntos en caso necesario. (...) V. Cada Partida terá un xefe co título de comandante (...). XIV. A elección de armas que han de usar déixase ao arbitrio de cada comandante (...). En cuanto ao traxe, cada cal levará o que teña, polo menos por agora. XV. Será seu o botín do inimigo que vencesen por si mesmos ou apresasen como diñeiro, xoias e roupas que lle encontren encima ou tomen en equipaxes ou recuas e repartirano entre si (...). XXII. O exercicio dos partidarios será interceptar as Partidas do inimigo (...), impedir que entren nos pobos (...), incomodalos nas súas marchas con tiroteos desde as paraxes axeitadas (...). XXIII. Cando se crea conveniente reuniranse dúas, tres ou máis partidas para impedir ou (...) interceptar os convois ou alarmalos con ataques falsos, especialmente polas noites, coa fin de non deixalos descansar.

XUNTA SUPREMA CENTRAL GOBERNATIVA DE ESPAÑA E INDIAS. **Regulamento das Partidas e Cuadrillas**. 28-12-1808 [castelán]

Doc 3.

Art.1o. Todos os corpos e persoas particulares, de calquera condición e estado que sexan, teñen liberdade de escribir, imprimir e publicar as súas ideas políticas, sen necesidade de licenza, revisión ou aprobación ningunha anterior á publicación, baixo as restricións e responsabilidades que se expresarán no presente Decreto.
CORTES DE CADIZ. **Decreto 9**. 10-11-1810 [castelán]

Art.1o. Desde agora quedan incorporados á nación todos os señoríos xurisdiccionais de calquera clase e condición que sexan.
CORTES DE CÁDIZ. **Decreto 82**. 6-8-1811 [castelán]

Art.2. O Tribunal da Inquisición é incompatible coa Constitución.
CORTES DE CÁDIZ. **Decreto 223**. 22-2-1813 [castelán]

Art.1. Encontrándose suprimidos os Tribunais da Inquisición en toda a Monarquía española desde o 26 de xaneiro último (...). Art.2. Desde este día en adiante pertencen á Nación estes bens.
CORTES DE CÁDIZ. **Decreto 226**. 22-2-1813 [castelán]

TEMA 3. A restauración de Fernando VII e do absolutismo (as etapas do reinado)

Doc.1 1 - Manifiesto dos Persas, 14 de Abril de 1814:

Del número de los españoles que se complacen al ver restituído a V.M. al trono de sus mayores, son los que firman esta reverente exposición con el carácter de representantes de España (...): La monarquía absoluta (...) es una obra de la razón y de la inteligencia: está subordinada a la ley divina (...) Así que el Soberano absoluto no tiene facultad de usar sin razón de su autoridad (derecho que no quiso tener el mismo Dios)

DOC. 2- En 1820 Fernando VII reimplanta o liberalismo...

Mentres eu cavilaba maduramente, coa solicitude propia do meu paternal corazón, sobre as variacións do noso réxime fundamental (...) fixéstesme entender a vosa arela de que se restablecese aquela constitución, que entre o estrondo das armas hostís, foi promulgada en Cádiz (...) Xurei esta Constitución pola cal suspirabades e serei sempre o seu máis firme apoio (...) Marchemos francamente, e eu o primeiro, pola senda constitucional.

DOC. 3- Logo da intervención da Santa Alianza, Fernando VII anula en 1823 os actos do goberno constitucional:

“Sentado xa outra vez no trono de San Fernando pola man sabia e xusta do Omnipotente, polas xenerosas resolucións dos meus poderosos aliados e polos denodados esforzos do meu primo, o duque de Angulema, e o seu bravo exército, desexando prover o remedio ás máis urxentes necesidades dos meus pobos, e manifestar a todo o mundo a miña verdadeira liberdade, vin decretar o seguinte: 1o. Son nulos e de ningún valor todos os actos do goberno chamado constitucional (de calquera clase e condición que sexan) que dominou os meus pobos desde o 7 de marzo de 1820 ata hoxe 1 de outubro de 1823, declarando, como declaro, que en toda esta época carecín de liberdade”

TEMA 5. A Revolución Gloriosa e a constitución de 1869.

Texto .1.-O 27 de setembro de 1868, a Xunta de Goberno de Málaga súmase con esta proclama á revolución:

“Aspiramos á liberdade de conciencia (...). Imos, pois, establecer a liberdade de cultos. Aspiramos á liberdade de sufraxio (...), proclamamos o sufraxio universal. Aspiramos á liberdade da razón, e queremos o ensino libre, e que o pensamento escrito circule sen traba. Aspiramos, en fin, á liberdade económica e de asociación (...). Queremos Cortes Constituíntes, expresión fiel da soberanía da Nación, para que promulguen unha Constitución (...). Cidadáns: ¡Viva a liberdade! ¡Viva a soberanía nacional! ¡Abaixo os Borbóns!”

Texto 2.-Constitución de 1869:

“A Nación Española, e no seu nome as Cortes Constituíntes, elixidas por sufraxio universal, desexando afianzar a xustiza, a liberdade e a seguridade, e prover ao ben de cantos vivan en España, decretan e sancionan a seguinte Constitución (...): Art. 17. Tampouco pode ser privado ningún español: do dereito de emitir libremente as súas ideas e opinións, xa de palabra, xa por escrito (...). Do dereito de reunirse pacificamente. Do dereito de asociarse para todos os fins da vida humana que non sexan contrarios á moral pública (...). Art. 32. A soberanía reside esencialmente na nación, da cal emanan todos os poderes. Art. 33. A forma de goberno da Nación Española é a Monarquía. Art. 34. A potestade de facer as leis reside nas Cortes. O Rei sanciona e promulga as leis. Art. 35. O poder executivo reside no Rei, que o exerce por medio dos ministros. Art. 36. Os tribunais exercen o poder xudicial”.

TEXTO 3.-Renuncia ao trono de Amadeo I (11 de febreiro de 1873):

“Dous anos longos hai que cingo a coroa de España, e a España vive en constante loita, vendo cada día máis distante a era de paz que tanto desexo (...). Todos invocan o doce nome da patria, todos pelexan e axítanse polo seu ben; e entre o fragor do combate, entre o confuso, atronador e contraditorio clamor dos partidos, entre tantas e tan opostas manifestacións da opinión pública, é imposible afirmar cal é a verdadeira, e máis imposible aínda atopar o remedio para tamaños males. Busqueino dentro da lei ansiosamente e non o atopei. Fóra da lei non debe buscalo quen prometeu observala (...). Estas son, señores deputados, as razóns que me moven a devolver á nación, e no seu nome a vosoutros, a Coroa que me ofreceu o voto nacional (...)”